

допоможуть локалізувати виявлені проблеми та сконцентрувати державні ресурси у потрібних напрямках.

Аналітична складова формування стратегії враховує розроблену авторську методику аналізу стану продовольчої безпеки. Представлені групи показників та затверджені для них нормативні або рекомендовані значення у стратегії можна вважати початковим етапом у забезпеченні продовольчої безпеки на високому рівні. Реалізація розробленої стратегії продовольчої безпеки потребує державної підтримки виробництва продовольства та підприємств аграрного сектору економіки, регулювання ринку та реформування соціальної політики.

Список використаних джерел:

1. Методика визначення основних індикаторів продовольчої безпеки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 № 1379 «Деякі питання продовольчої безпеки». Редакція від 21.10.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1379-2007-п>.
2. Проект Закону України «Про продовольчу безпеку України» від 28.04.2011 № 8370-1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF6GI01A.html.
3. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджені Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10. 2013 року № 1277 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsi>.
4. Власов В.І. Методичні підходи щодо оцінки продовольчої безпеки країни / В.І Власов, В.П. Саблук, М.А. Лисак // Економіка АПК. – 2009. – № 8. – С. 43-45.
5. Кардаш О.Л. Сучасне методичне забезпечення оцінювання продовольчої безпеки України / О.Л. Кардаш // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2015. – № 5 (1). – С. 194-199.
6. Мостова А.Д. Удосконалення методичного забезпечення аналізу стану продовольчої безпеки країни / А.Д. Мостова // Економіка та держава. 2017. – № 10. – С. 42-47.

Стеблянюк І.О.

*доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри;*

Дорошкевич В.І.

аспірант,

*Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара*

ЗОВНІШНІ ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА: ШЛЯХИ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ

Економічна безпека держави – стан захищеності економіки держави від внутрішніх та зовнішніх загроз для забезпечення існування і прогресивного розвитку суспільства і держави. Основними завданнями її забезпечення є: стає економічне зростання, боротьба з інфляцією та безробіттям, формування

ефективної структури економіки, системи соціального захисту та підвищення якості життя населення тощо.

Існування та розвиток України, як незалежної держави, та її економіки неможливий без розробки та впровадження політики щодо захисту національних інтересів від зовнішніх загроз, які зросли протягом останнього часу [1, с. 113]. Загрози економічній безпеці – це наслідок протиріч, що розвиваються, як на внутрішньому економічному просторі країни, так і за її межами. Змістом загроз зовнішньоекономічній безпеці можуть бути як об'єктивні процеси розвитку економіки, так і цілеспрямована діяльність різноманітних суб'єктів (міжнародних політичних та економічних спільнот; зарубіжних держав, їх урядів, спецслужб, фірм та корпорацій; організованих структур та окремих громадян всередині країни), які переслідують власні інтереси, як економічні – отримання найбільшого прибутку, так і політичні – боротьба за владу.

Основними зовнішніми загрозами економічній безпеці України є [2]: необхідність виконання умов із міжнародними фінансовими організаціями; посягання на державний суверенітет та територіальну цілісність; спроби втручання у внутрішні справи України з боку інших держав; розвідувально-підбивна діяльність іноземних спеціальних служб; поширення корупції в органах державної влади, зрощення бізнесу і політики, організованої злочинної діяльності; злочинна діяльність проти миру і безпеки людства, насамперед поширення міжнародного тероризму; спроби створення і функціонування незаконних воєнізованих збройних формувань та намагання використати в інтересах певних сил діяльність військових формувань і правоохоронних органів держави; небезпечне зниження рівня забезпечення військовою та спеціальною технікою та озброєнням нового покоління Збройних Сил України; повільність у здійсненні та недостатнє фінансове забезпечення програм реформування оборонно-промислового комплексу України; критична залежність національної економіки від кон'юнктури зовнішніх ринків; значні обсяги державних зовнішніх запозичень за умови їх неефективного використання.

Впровадження досвіду країн Європейського Союзу (ЄС) в умовах трансформації світової системи економіки сьогодні є найбільш актуальним питанням співробітництва в рамках системи Україна – ЄС. Ґрунтуючись на досвіді європейських країн, у тому числі і держав – нових членів Європейського союзу, в Україні повинна формуватися нова ідеологія безпеки, стрижнем якої є досягнення стійкого розвитку економіки шляхом виконання певних завдань і отримання конкретних результатів на основі ефективного використання ресурсів та дотримання вимог законодавства та нормативно-правових документів.

Прийняття рішення про європейські глобалізаційні процеси призвели до зовнішньої агресії з боку Російської Федерації. Як зазначено у воєнній доктрині України, зовнішніми загрозами є спроби дестабілізації з боку Російської Федерації соціально-політичної та економічної ситуації, ускладнення та уповільнення економічного розвитку в країні [3]. Економічними проблемами зовнішньополітичної безпеки є відсутність

державного регулювання та недостатня підтримка стратегічно важливих для оборони, безпеки і економіки держави наукових установ і промислових підприємств з метою переходу від сировинної моделі побудови економіки держави до моделі інноваційного розвитку, критичний фінансово-економічний стан більшості підприємств, низька рентабельність виробництва, відсутність обігових коштів і брак інвестиційних ресурсів, недостатня ємність внутрішнього ринку оборонної продукції. Збройний конфлікт у східних регіонах України проявив серйозні недоліки воєнно-економічної політики нашої держави, зокрема тривале недофінансування потреб сил оборони та нераціональне використання виділених ресурсів, відсутність державної підтримки реформування і розвитку оборонно-промислового комплексу.

Економічне забезпечення воєнної безпеки має здійснюватися шляхом формування і реалізації принципово нової єдиної воєнно-економічної, військово-промислової та військово-технічної політики, основними напрямками якої є: упровадження системи стратегічного планування розвитку оборонно-промислового комплексу, взаємопов'язаного з цілями та завданнями державної політики у сфері національної безпеки і оборони, соціально-економічного та науково-технічного розвитку України; формування збалансованої структури оборонно-промислового комплексу, визначення пріоритетних напрямів його реформування і розвитку, технічного переозброєння, забезпечення максимального завантаження і нарощування науково-виробничого потенціалу оборонного сектору економіки; упровадження комплексу організаційних, технічних, економічних, правових та інших заходів, спрямованих на зниження залежності України від критичного імпорту продукції (товарів, робіт, послуг), підвищення ефективності міжнародного науково-технічного співробітництва, насамперед з державами – членами ЄС та НАТО (Організація Північноатлантичного договору, також Північноатлантичний альянс (від англ. *North Atlantic Treaty Organization* – *NATO*)); адресної державної підтримки та протекціонізму щодо підприємств оборонно-промислового комплексу, які виробляють продукцію для задоволення пріоритетних завдань національної безпеки.

Слід зазначити, що основою виникнення зовнішніх небезпек є також джерела внутрішніх загроз, до основних із них слід віднести: низькі темпи розширення внутрішнього ринку; зростання залежності від імпорту високотехнологічних товарів, зокрема й стратегічного призначення; еміграція науковців, яка негативно позначається на інноваційному потенціалі; низька конкурентоспроможність економіки; нераціональна структура експорту з переважно сировинним характером та низькою питомою вагою продукції з високою часткою доданої вартості; недостатній експортний та валютний контроль; нерозвиненість транспортної інфраструктури експортно-імпортних операцій; значний обсяг внутрішнього державного боргу.

Таким чином, виділені загрози економічній безпеці національного господарства є підставою їх нейтралізації.

Список використаних джерел:

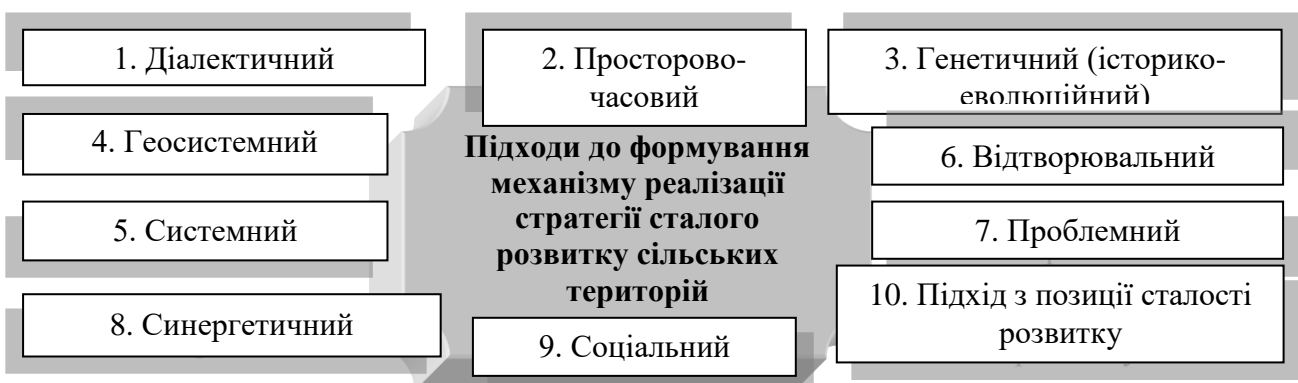
1. Олексюк В. М. Інноваційний розвиток як складова економічної безпеки держави / В. М. Олексюк // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – Сер. Економічні науки. – 2012. – Вип. 3. – С. 111-116.
2. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 № 964-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
3. Воєнна доктрина України: Указ Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/555/2015/paran8#n8>.

Тимошенко М.М.

*кандидат економічних наук, доцент, директор,
Житомирський агротехнічний коледж*

ОБГРУНТУВАННЯ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Інтегрований характер дослідження сталого розвитку сільських територій пов'язаний з необхідністю застосування методологічних підходів, що виникли у різних наукових школах. У результаті їх поєднання формується цілісна система методів та принципів, що дозволяє поглибити фундаментальні і розширити прикладні наукові дослідження, вирішувати нагальні теоретико-методологічні та практичні завдання розвитку сільських територій. Вважаємо, що успіх сталого соціо-еколого-економічного сільського розвитку прямо залежить від наукової обґрунтованості формування механізму реалізації обраної стратегії. Розрізняють наступні підходи до формування організаційно-економічного механізму реалізації стратегії сталого розвитку сільських територій – рис.

Рис. Існуючі підходи до формування організаційно-економічного механізму реалізації стратегії сталого розвитку сільських територій

Джерело: розроблено автором

Обрання того чи іншого підходу базується на методологічному підґрунті, що забезпечують об'єктивність та повноту наукового дослідження сільського розвитку. Варто зазначити, що кожен із вище вказаних підходів до розгляду